

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy óra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
 a kir. ítélőtábla épületével szemben,
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó föl-szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
I. EMELET
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetésekre

a kiadóhivatal veszi fel

Mindent a hatalomért!

Pécs, 1896. április

Harmincezer ember vonult fel vasárnap a fővárosban, hogy tiltakozzék Magyarország gazdasági elnyomatása ellen, hogy követelje az önálló vámterület életbeléptetését s az önálló nemzeti bank felállítását.

Ugyanezek a kérdések szóba kerültek a képviselőház pénteki ülésén is, a mikor a törvényhatóságoknak a külön vámterületet és önálló nemzeti bankot sürgető felirataik lettek előterjesztve.

A képviselőház többsége egyszerűen mellőzte Kossuth Ferencnek azt az indítványát, mely szerint a kormány utasítandó lett volna, hogy a kiegyezési tárgyalásoknál a kérvényekben foglalt elveket kellő figyelembe részesítse.

Ez lesz sorsa a vasárnapi országos népgyűlés feliratának is, akármilyen óriási részvét mellett s akármilyen nagy lelkesedéssel lett is hozva az erre vonatkozó határozat, mert a mi népképviselőink ott a fazékpárton nem a nép közhangulatának hódolnak s a törvényhatóságok feliratait is csak akkor méltatják kegyes figyelmükre, a mikor azok a kormány megrendelésére készültek.

A kormány pedig határozottan ellenzi Magyarország közgazdasági felszabadítását s ezt csak mint a végszükség esetén két-

ségbeesésből felhasználható utolsó mentő horgonyt iparkodik feltüntetni.

A késő utókor, a mely nem lesz úgy beavatva a pártintrikák s a kormány kulisszáinak titkaiba, bámulva fogja olvasni, hogy volt idő, a mikor ebben a felemás birodalomban az uralkodó állam, Ausztria, a mely nemcsak politikailag, de a közgazdasági téren is teljes függésben tartotta Magyarországot, hangosan követelte ennek a viszonynak a megszüntetését, sürgette a gazdasági különválást; a kizsákmányolt Magyarország pedig görcsösen ragaszkodott gyarmati függéséhez s esdekelve könyörgött szomszédjának, hogy kiszípolozását tovább folytatni kegyeskedjék.

Mert hogy teljesen ilyen a viszony köztünk, azt csak a vak pártszenvédelymeri tagadni. Agrikultur államnak ipari állammal való gazdasági szövetsége mindig természetellenes marad, mert gazdasági érdekeik homlokegyenest ellenkeznek egymással. Az egyiknek az az érdeke, hogy a mezőgazdasági termények ára legyen magas s az iparcikkek legyenek olcsók, a másiknak érdeke éppen az ellenkezőt igényli. Az egyik úgy fogja berendezni vámpolitikáját, hogy gabonáját magas vámtételekkel megvédelmezze a külföldi olcsó buza konkurrenciája ellen, az iparcikkek szabad versenyét pedig behozatali kedvezményekkel előmozdítsa; míg a másik két legyet üt egy csapással, a mikor a külföldi gabonának szabad piacot nyit s azért viszont

iparcikkeinek biztosít jó piacot azokban a kedvezményezett külföldi gabnatermelő országokban.

Hogy a Magyarország és Ausztria közt létező közgazdasági szövetségben a két állam ellentétes érdekei közül melyik volt a győzedelmes s melyik szorult mindig háttérbe, annak megítélésére elég utalnunk a Romániával és Oroszországgal létrejött kereskedelmi szerződésekre s a mezőgazdaságunkban bekövetkezett válságos állapotokra.

Miként lehetséges tehát mégis az, hogy Ausztria ettől a viszonytól szabadulni óhajt, a magyar kormány és pártja pedig ahhoz oly szívósan ragaszkodik?

Nos hát ennek a látszólagos képtelenségnek, mint a szabadelvűpárt egész politikájának, egyetlen titkos rugója a hatalmi kérdés.

Az osztrák-magyar birodalomban a vám- és kereskedelmi szövetség s a bankközösség kérdése nem csupán gazdasági, hanem a legnagyobb mértékben közjogi és politikai kérdés is.

Az egységes öszbirodalom hívei Bécsben irtóznak még a gondolatától is annak, hogy „a birodalom országai“ két külön vámterületre legyenek beosztva, hogy „a birodalom mindkét fele“ egymástól függetlenül léphessen fel a külfölddel szemben, bár csak a gazdasági téren is, és külön

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Komahivás és keresztelő a magyaroknál. *)

Érdekes szokás a magyar népnél a komahivás, keresztelő és a „keresztling-vitel“, a mi más formában a sokácoknál s németeknél is meg van. A mikor az új menyecske komahivás szükségét érzi, elküldi férjét oly korukbeli fiatal házasságokhoz, a kiknek még komájuk nincs, hogy azokat részükre fölkerje, — mégis azonban előre kipuhatólják, vajjon kérésükkel nem fognak-e elutasítani; biztossra akarnak menni, mert a kikoszaroztatást a fiatal anya lebetegedésére nézve rossz omennek tekintik. Mikor így a komaság kérdése már megoldott, a jelzett módok bármelyike szerint, e körülményt a leendő szülők asztalánál egy barátságos ebéddel pecsételik meg. Az új komatársak, kik a komaság létrejötté előtt egymást barátságosan tegezték, ez időtől fogva per körösztomám, komamásszony, megmagázzák, megkeedezik; de kölcsönösen így szólítják a komatársak

*) Mutatvány Várady Ferenc „Baranya multja és jelenje“ című monográfiájának most megjelent III-ik füzetéből.

minden közelebrőli rokonait is, — így az új koma s komamásszony szülei, testvérei, sógorai, másod harmadiziglen keresztül-kasul per koma s komamásszony hívják egymást, mi több, a fiatal komák, e komaság révén, egymás szüleit kölcsönösen „keresztapám“ s „keresztanyám“ nak szólítják. Az így megkötött komaság mindvégig, mindkét részről születendő minden gyermekre nézve tenmarad; sem más komaságra nem kérnek, sem más komaságra nem vállalkoznak, — még a bérnyálhoz is kölcsönösen ők kísérik el egymás gyermekeit.

Az új komamásszony, mikor csak szerét teheti, ünnepnapokon férjével együtt, — ha t. i. férjes fölkeresi komákat, kérdegeti az áldott állapotú komamásszonyt: hogyan érzi magát; mikorra várja a lebetegedést? Az elmondja, hogy „fele bűt szerdán“, vagy „kukoricavettkor“ érezte meg anyaságát; ekkor aztán fölütik a kalendáriumot s számitgatják, hogy mikor érkezik meg a golya s alig van eset rá, hogy elhibázzák a rovást. Az ily látogatások alkalmával komák mindig megvendégelik, rendszerint: pecsenyével (sült szalonna) körített pörkölt káposztával, no meg — még ha a korcsmából kell is azt hozniok — borral, pálinkával, mert hát a komát fölötte nagyon megbecsülik. Ha a reményteljes állapot idejét magában foglaló időközbe esik a husvét szent ünnepe, úgy a

leendő keresztanya, az e nap reggelén megszentelt eledeléből (a „himes“-nek nem szabad elmaradni) egy jó tányérravalót elvissz komamásszonyához, ahonpét hasonlóval bocsájtják el. Végre megszületik a gyermek. A boldog apa siet komákhoz megvinni az örömhirt; a komamásszony azonnal elmegy az új anya üdvözlésére, mely alkalommal megállapítják a keresztelés idejét, a mi rendszerint — ha az időből kifutja — még az napon, vagy másnap reggel szokott meg-ejteni.

A keresztanya ünnepiesen fölöltözve elmegy komákhoz, ott a magával ajándékkal vitt ruhácskákba beöltözteti az újszülöttet, mely idő alatt a boldog apa kocsiába fog s miután az új anya véleményét kikérték s így megállapodtak az újszülött nevét illetőleg — ha fiu, rendszerint a keresztapa, ha leány, a keresztanya nevét szokta kapni — a keresztanya magához veszi a kis „pogányt“ s a szülésznővel kocsiára ül s a boldog apa örömmel hajt a plébániára — ha a templom helyben van, úgy a keresztanya s vele a bába, gyalog viassik a kiadedet — miután azt a pap, az előirt egyházi szertartások szerint, a neki bevallott névre megkeresztelte, mint ilyet beanyakönyvelte s a keresztelésért járó díjat a keresztanya — sajátjából — megfizette, hazatérnek. Itt meg kell jegyezni, hogy általános a néphit: ha a kised a ke-

köthessen más államokkal nemzetközi szerződéseket.

Hová lenne a birodalmi egység tekintélye a külföldön, ha ott megtudnák, hogy Magyarország nem éppen oly tartománya a birodalomnak mint Csehország vagy Bukovina!

S éppen mivel Bécsben Magyarország gazdasági különválását, a közjogi különválás előhírnökének tekintik, dédelgetik itt azt a pártot s ennek a pártnak ama kormányait, a melyek garanciát nyújtanak nekik arra nézve, hogy Magyarország semmi szín alatt nem fog különválni Ausztriától, még a gazdasági téren sem.

Jól tudják a szabadelvű párt kormányai, hogy abban a pillanatban, a melyben ők a gazdasági különválás terére lépnek, elvesztenék a Bécsből nyert hatalmat; magáról a nemzetről pedig úgy tudják, hogy azt ők már annyira megnyomorították, mikép az őket a bécsi hatalomszó ellen megvédelmezni képes nem lenne.

A hatalomhoz való görcsös ragaszkodás készíti tehát a kormányt arra, hogy Magyarország gazdasági felszabadulásának konokul utjába álljon és a hatalomban való osztozás vágya bírja rá a szabadelvű pártot, hogy a kormányt ebben a törekvésében felétlenül támogassa.

Az az osztrák láрма a vámközösség felbontásáról pedig nem egyéb, mint kényszereszköz Magyarország érdekeinek még nagyobb leigázására.

Tudják odaát nagyon jól, hogy ha ők követelik a gazdasági különválást, a magyar kormány sietni fog őket legvakmerőbb követeléseik kielégítésével is kiengesztelni és a szövetség megújítására rábírní, mert bármely osztrák követelés visszautasításával a kilátásba helyezett szakítás odiuma a magyar kormányra hárulna: a magyar kormány és pártja pedig sokkal

meghunyászkodóbb és sokkal önzőbb, sem hogy ennek következményeivel szembeszállni merészkednék.

H i r e k.

Pécs, 1896. április hó 28.

Soroznak.

Hát tehetek én róla, hogy ez a sok derék, szép szál legény nem tanult közjogot és nem úgy kajabálja utcahosszat: „hopp cs. és kir.-é!” A közjogtudó parasztfiu még a népsziművekben sem fordul elő, pedig ott ugyancsak sok minden történik. A számadó juhász szalonnnyelven társalog a Kőkény Marcsával, aki rögtön migrént kap, ha a rámas csizma szorítja a lábát. Valószínűleg az eljegyzésüket be is küldik a helyi ujságnak és ha bírósíelt ember valamelyiknek az apja, Velencébe mennek nászutra.

Az a sok derék, szép szál legény pedig azért hoppozta meg ma, hoppozza meg holnap — meg holnapután is császár ő felségét, mivel az ezüst, meg arany galléros doktor urak jóvoltából három esztendőkre elmegy németnek. Már a hogy ő mondja. És miképpen igaza is van annak a legénynek. Talán igazabbja, mint a tisztelt háznak, a nagyméltóságú minisztereknek, meg a tekintetes közjogász uraknak.

Mert október elseje után Kobak Petiből infanteriszt Gopág lesz és megilletődéssel tapasztalja, hogy Suba Marciból, akit ő még tavaly nyáron isten igazában meggyomrozott, herr korporál Tzsuba lett. Herr korporál Tzsuba a kurta esztendő közben, hogy nem látták egymást, elfelejtett magyarul és mikor ő hazáért nem a bal, hanem a jobb lábát rugja ki, nem azt mondja, hogy:

Suba Marci, az árgyélusodat! mint hajdanában, hanem keztyűs kezével megcírogatván ábrázatát, így dicséri:

Infanteriszt Suba, du fik, aki vagy, sákrámenti nomali, számári, orfájj lénungolsz de mindjárt.

A legeslegfuresább, hogy Kobak Peti ezért még orron sem ütheti, mert legalább őt esztendőre dunkliba kerül, pedig még a „törvényszék urak” sem számítottak fel neki többet hat hónapnál egy koponyáért, pedig az meg is repedt.

A Kobak Petiknek hát keserűségükben jó kedvük szottyán még utoljára. Megrázzák

napon — a templomba avatkozni; míg ezt nem teszi, bar fönn jár, étkezés céljából az asztalhoz nem ül, ételét ágya szélén ülve fogyasztja el, az udvarból ki nem megy. Mégis azonban megjegyzendő, hogy e szókást hova-tovább kevesebb és kevesebben követik. El nem hallgatható ama körülmény sem, hogy a kisdédéek ruháskáit, szárítás céljából — főképp ünneppnapon — a legnyitabb helyekre (utcai kerítés stb.) rakják. hogy a kis fiu, vagy leányka után, majd annak idején, annyi leány, vagy legény epedjen, a hányan most ruháskáit meglátják.

Mikor az anya a gyermekágy utóbajain s az avatkozáson átesett eléggé visszanyerte erejét, mikor az ujszülött 5-6 hetes; komámuramék s egyéb közeli rokonok egy, előre meghatározott ünneppnapon elmennek az ujszülökhöz „látó”ba, megtartják a „kis paszit”-ot, a melyre a meghívottak minden házból egy-egy „szapu” (szalmavéka) „elemőziát” visznek; egyéb házaktól az az aszszony (sógorasszony, nénémasszony) viszi a vékát, aki részt vesz a paszitban, de komáéktól nem a komaasszony, — sokkal inkább megbecsülik, semhogy most azzal terheljék — hanem valamelyik hozzátartozója; ez a paszitos háznál leteszi vékáját, a nagy kínálásra egyet iszik a neki adott boros üvegből, jó mulatást kíván sazzal visszatér. Mikor mind együtt vannak, leülnek ebédelni,

pántlikás kalapjuk az utcasarkon „röndnek-muszájlenyiző” András előtt:

Nem parancsul nékem, nem parancsul nékem
A biró, a biró, a biró
Majd parancsul Ferencz Jóska a császár,
Kinek egzecsíroz, kinek komandiroz
A baka, a honvéd, a huszár.

Engeszteléseképen mindjárt hozzámondják: „Mert nimötnék vittek, az áldóját ennek a huncut világnak.”

De aztán biztatólag vigasztalja meg magát, hogy „aszondja”

Én leszek az első század szakaszvezető,
Nem a világ ez a három esztendő.

Naptrend 1896. április 29-én.

Naptár. szerda, április 29. — Róm kath.: Péter vértanu — Prot.: Szibilla — Görög-kel. (április 17.) Simeon. — Zsidó: J. jar 16 — Nap kél 4 óra 51 perckor. — nyugszik 7 óra 5 perckor — Hold kél 9 óra 42 perckor este. — nyugszik 1 óra 21 perckor éjjel.

Időjárás: hőmérséklet 13.5 Cels. fok meleg, légnyomás 754. Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint változó felhőzet mellett enyhe idő várható, jelentékeny csapadék nélkül.

Színház: K. Hegyesy Mari vendégfelléptével. Egy szegény ifju története, színmű 5 felvonásban. Sorozás Pécsen a Scholtz-féle sö házban reggel 8 órakor. Siklóson jegyzőválasztás.

— (Baranyamegye milleniuma.) A május 10-én tartandó ünnepélyes hálaadó istentiszteletre s az ezt követő ünnepélyes vármegyei közgyűlésre a megye alispánja a következő meghívót bocsájtotta ki: „Baranya vármegye bizottsági tagjait a magyar állam ezer éves fennállásának emlékére május hó 10-én délelőtt 9 órakor Pécsen, a székesegyházban tartandó ünnepélyes hálaadó isteni tiszteletre és a délelőtti 10 órakor Pécsen, a vármegye gyűlés termében tartandó ünnepélyes közgyűlésre tisztelettel meghívom. Az ünnepélyes közgyűlés tárgysorozata: 1. Ünnepélyes főispáni megnyitó-beszéd. 2. Ünnepi szónoklat; tartja Benkő Gyula biz. tag. 3. Hódoló felirat Ő Felsége a királyhoz. 4. Jegyzőkönyvbe vétele a vármegye által a millennium alkalmából tett alkotásoknak. 5. Jegyzőkönyv hitelesítése.”

resztelés ideje alatt sir, vagy ha az őt keresztvize tartó nő, keresztanya, áldott állapotban van, úgy az ujszülött nem fog életben maradni; miért is ha ez utóbbi állapot nyilvánvaló, akkor nem a keresztanya, hanem annak leánytestvére, rokona (s ezt igen szerencsés körülménynek tartják), vagy ilyen állapottól ment nőrokona, esetleg anyja, tartja az ujszülöttet a keresztvíz alá.

Hazaérkezvén a keresztelőről, a bába megy előre s a szobaajtóban visszafordulva, a kisdedet vivő keresztanyától háromszor egymásután kérdi: „Mit hoztak?” Mire az ugyanannyiszor feleli: „B á r á n y k á t.” Erre a bába elfogja a babát s azt e szavakkal: „Adja Isten, hogy oly csendes és szelíd legyen, mint a bárány.” az asztal alá teszi (hogy majd engedelmes legyen — mondják — édes anyja szavára még az asztal alá is elbujjék), ott hagyják néhány percig, aztán a keresztanya átadja őt anyjának, ki őt örömkönyvek közt öleli magához. Ez alatt az új apa lovait kifogja, elhívja komáját is „egy kis fölöstökömré”, vagy déli ebédre, a mint t. i. az idő hozza magával. Ezután a keresztanya egy hétig minden nap fölkeresi komaasszonyát, hol egy, hol más táplálóból eledelt vive számára. Ha az anya már fölkel s elég erősnek érzi magát a főnmaradásra, pár hét múlva férjével elviteti magát, egyik-másik kisdedet is — rendszerint szombati

az asztalfőre a komát s komaasszonyt ültetik, egyszer körüljár a pintes, vagy a pálinkás butykos, a gazdasszony behozza a párolgó marhahus-levest, azt e szavakkal: „Jó ápitust kívánok az ebédhez” leteszi az asztalra. Az asztalnál ülők elmondják az asztali áldást s megkezdődik az étkezés. Legelőször koma s komaasszony merítenek s úgy megy sorba a tál, leves után főtt marhahus kerül az asztalra tormamártással s vörös répával, ezután a komáéktól, sógoréktól stb. hozott pecsenye (sült csibe), rétes, köttes. Ebéd alatt — de azután is, mert a leves s főtt hús kivételével minden étel ott marad az asztalon — a házbeliek kifogyhatatlanok a sok kínálgatásban. Derült hangulatban telik az idő, végre a késő esti órákban a vendégek dacára az erős marasztalásnak — jó egészséget kívánva az ujszülöttnek s az új szülőknek — hazamennek, magukkal vivén az üres vékát, abban az üres tepsiket, üveget, mert megjegyzendő, hogy minden egyes paszitos vékának tartalma, mintegy előírás szerint, a következő: egy tepsi rétes „tekerce”, egy sült csibe egészben, egyik sem tálban, hanem az edényben, melyben megsült, egy fonat „köttes”, (kelt tészta), egy pék-cipó s egy pint bor.

A kis gyermek növekedik testben, lélekben, bár ez utóbbinak fejlődése amazéknak többnyire mögötte marad. Ha a gyermek

— **(Májusi csillaghullás.)** A hadseregben májusra eszközölt előléptetések alkalmával minket érdeklő következő előléptetések történtek: lovag Cibulka Hubert vezérőrnagy altábornagygyá, Csikós Alajos ezredes vezérőrnagygyá; Horstein Ferenc alezredes ezredessé léptettek elő. Stenzl Alajos alezredes a 23. ik vadászrezdőtől a pécsi 44. ik gyalogezredhez helyeztetett át ezredesi ranggal. Kobl Károly alezredes az 52. ik gyalogezrednél ezredessé, Alt Sámuel, kapitány őrnagygyá lettek előléptetve. Pollák Rudolf, másodosztályú százados a 44. ik gyalogezrednél első osztályú százados, Csermák Mihály II. od. oszt. százados az 52. ik gyalogezrednél I. s. oszt. százados névezettek ki. Főhadnagyk lettek végül Treiberger Rudolf, Schwartz Lipót, Klicka Antal és Tircka Károly hadnagyk az 52. ik gyalogezrednél és a 44. ik gyalogezrednél Scheidl Károly, Krompasky Lajos, Lehmayr Rudolf, Hidu János és Mihajlovits Zoltán hadnagyk.

— **(Országos népgyűlés.)** Hogy az országos népgyűlésnek az önálló vám terület melletti állásfoglalása mennyire a magyar nemzet kívánalmainak megfelelően történt, azt legjobban mutatja az az érdeklődés, melylyel az országos népgyűlést mindenfelől kísérték. Így csak a mi vidékünk-ről résztvettek abban: a nagyharsányi olvasókör, a dombovári iparoskör, Kis Harsány község függetlenségi érzelmű polgárai, az ó-dombovári ipartestület, a vörösmarti ipartestület és a mohácsi általános ipartestület kiküldöttei; üdvözlő táviratokat küldtek pedig a pécsi ipartestület, a szigetvári kerület függetlenségi pártja és a szegvárdi ipartestület.

— **(Millenniumi ünnep Dombováron.)** Dombováron a millennium alkalmából tartandó iskolai ünnepség tervezését már megállapította a tanítótestület, mely az iskolai helyi hatóságok és szülők részvételével lesz megfartva — jó idő esetén — a dombovári vármokokban, ott, ahol Verböcsey Dombó Pállal a híres 3. as törvénykönyvét javította. Az ünnepséget hálaadó isteni tisztelet előzi meg, melyre a növendékek nemzeti zászló alatt és nemzeti csokrot viselve vonulnak. Isteni tisztelet után — jó idő

előd, de ha nem is az, rendszerint elkényeztetik, rossz példa s a gyermek előtt magukról megfélemlítés által, annak lelkét ferde irányban nevelik; még örülnek neki, ha a csacsogni kezdő gyermek csunya szavakat tud — hallván — mondani. „Milyen okos gyermek!” — mondják ilyenkor. Az ilyen tudatlanságból, könnyelműségből eredő rossz nevelés még rosszabb hatását annak idején még az iskola is csak nagy nehezen, vagy éppen nem képes ellensúlyozni. Mégis azonban meg kell vallani, hogy itt-ott nem ritkák a példás kivételek, bár ha jobb volna, ha amazok képeznék a kivételt.

Mikor a gyermek már 5—6 éves, megtartották a „keresztgyermek-vitelt”, „nagy paszitot.” E családi ünnepély azelőtt, míg a szülők bőven öntötték a nedűt, mint külön vigalom tartott meg. Főként kisebb szabású „vendégséggel”, muzikaszó mellett ment végbe; de most már csak a bucsu, vagy valamely egyéb családi ünnepély, pl. eljegyzési ünnepély, vagy lakodalommal együttesen tartatik meg, olyképp, mint a kis paszit, azzal a különbséggel, hogy a keresztanya ekkor ajándékot is visz keresztgyermekének, ha az fiú: inget, gatyát, mellényt, felöltőt, csizmát, kalapot s kis tarisznyát, ebben néhány almát; ha leány: inget, szoknyát, cipőt, harisnyát, selyem kendőt s kis kosarat,

esetén — a vármoknál fölállított emelvényhez mennek, hol a gyermekek állva eléneklik a Himnusz két versét, mely után az isk. sz. elnök, Nyárády Aladár megnyitó beszéde következik. Azután egy gyermek elszavalja Incédy László „Ezer év” című költeményét. Majd Éry Ferenc kitanító a honfoglalásról és a magyar nemzet ezer éves életéről értekezik. Ennek befejeztével két gyermek: egy fiú és egy leány megkoszoruzza Magyarországot térképét és a leány röviden jellemzi Magyarországot; mely után a fiú elszavalja Lévay Mihály „Hazám” című költeményét. Most ének következik, a „Tied vagyok tied hazám” kezdetű Honfidal. Ezután egy leány Árpád- és a honfoglalásról fog beszélni a Munkácsi-féle Árpádot és kíséretét ábrázoló kép másolata előtt; mely után egy fiú Bartók Lajos „Munkács” című versét szavalja el. Ezután egy leány elmondja azt. Istvánt a történelemből; utána egy fiú elszavalja Földváry István „Szent István” című költeményét. Majd más leány szavalja Varel Ferenc „Imre herceg” című versét. Most Vida József „Tatárjárás” című költeményét szavalja egy fiú; azután más fiú elmondja Nagy Lajost; egy leány pedig Dömény József „Királyi tett” című költeményét. Egy leány azután Hunyadi Jánost mondja el; míg egy fiú Cucor Gergely „Hunyadi” című versét. A mohácsi vész felélése s Kuthen „A látnok” című versecskéjének szavalása után Bors József tanító felolvassa a magyar történelem legkiválóbb alakjainak névsorát, megemlítvén azok kimagasító tulajdonát. Nyomban utána egy fiú elszavalja Tóth Kálmán „Ki volt nagyobb” című versét, egy leány pedig Büttner Lina hasonló című költeményét. Majd az iskola legjobb tanulója beszédet mond. Utána Nyárády Aladár isk. sz. elnök bezáró beszédet tart. Végül a gyermekek, a jelenlevőkkel együtt, eléneklik a „Szózat” két versét. Innen azután a „Sziget-erdőcskébe” vonul a csapat, hol a gyermekek számára hasznos és szórakoztató multság rendeztetik, mely után az ünnepély befejeződik.

— **(Folyik a sorozás.)** Ma reggel óta folyik a pécsi hadkötelesek sorozása a Scholtz féle sörházban. Ma az első korosztályba tartozó hadkötelesek állottak a sorozó bizottság előtt, mely a következőkből áll: a közös hadsereg részéről elnök Brillmayer őrnagy, ki mellett Löffler főhadnagy, Tircka

ebben szépen felöltöztetett bábut, de ezek közül ezuttal csak a kis tarisznya s a kosár, illetve bábu bir aktív szereppel, mert a ruhaneműek oly szabásuak, hogy azokat a gyermek csak 12—15 éves korában használhatja. Ha a gyermek korának, testalkatának megfelelő ruhadarabokat visz a keresztanya, megszólják, azt mondják, hogy sajnálta a keresztgyermekétől a költséget. Elakomának is a késő este, nem ritkán az éjfél vet véget.

A keresztanya minden kínálkozó alkalmat megragad arra nézve, hogy keresztgyermekét valamivel megajándékozza. Husvétkor himes tojással, almával, köttessel; bucsukor bábsikóval, babával. Bucsuk alkalmával a keresztapa keresztfiát, a keresztanya pedig keresztleányát vezetgeti sátorhoz s kínálgatja egygyel-mással s ez — ha mindkét komafélnek van, vagy vannak gyermekei — kölcsönösen és együtt történik, egyik szülő sem saját gyermekét, de keresztgyermekét ajándékozza meg. Bérnálásakor, a mikor a keresztapa keresztfiát, a keresztanya pedig keresztleányát vezet a bérnálás-hoz — a gyermekeknek szintén kijár valami értékesebb ajándék.

Károly hadnagy és egy kirendelt ezredorvos segédkeznek; a honvédség részéről Keltz ezredes, egy főhadnagy és a kirendelt ezredorvos vesznek részt. A polgári részről elnök Aidingger János polgármester, ki mellett Nendtvich Andor katona-ügyosztályi jegyző és Fertősi irnok segédkeznek, orvos dr. Czirer Elek tiszti főorvos; bizalmi férfiak Papp József, Tamási Ferenc és Scholtz Gyula. A ma előállított 200 hadköteles közül 81 vált be, tehát 41 százalék. A mi igen szép eredmény.

— **(Pécs és a szomszédos forgalom.)** Az országgyűlés és a sajtó ismételt nógatása következtében a kereskedelemügyi miniszter — úgy látszik — mégis részánta magát arra, hogy beváltja azt az ígérését, mely már április 1. én volt esedékes t. i. hogy életbe lépteti azokat a kedvezményes tarifákat, melyekkel a vidéki városokat a szomszédos forgalom megrágitásáért kárpótolni akarja. A miniszter ugyanis a napokban (tehát csak most) utasította a magyar államvasutak igazgatóságát, hogy ama nagyobb vidéki városok, melyek a kereskedelem és ipari tevékenység központjai és különféle hatóságok és hivatalok székhelyei, és mint ilyenek jelentékeny piaci forgalommal is bírnak és a közeli községek közötti forgalomban, mely viszonylatokban a szomszédos forgalom vonalszakaszainak új beosztása folytán díjemelések történtek, haladék nélkül, körülbelül az eddigi áraknak megfelelően mérsékelt áru II. és III. osztályú menettérti jegyeket léptessen életbe. Ezen kedvezményben részesítendő városok közé a miniszter Pécs várost is kijelölte.

— **(Pályázat férfiakra.)** A „Dunántúli Dalosszövetség” nek Győrött 1896. február 16. án hozott közgyűlési határozatához képest férfi négyes karokra három rendbeli pályadíjat tűzünk ki és pedig: 1. eredeti magyar műdalra 100 koronát, 2. saját szerzésű magyar népdalra 100 koronát, 3. már létező népdalok átíratára 50 koronát. Szöveget magyar szerzőtől szabadon választhat a pályázó; az eredeti műdal át komponált legyen; az eredeti népdal legalább két, egy lassu és egy gyorsabb tételből álljon. Megkivánjuk a magyaros szellemet és ritmust; a népdal-átíratra nézve különösen kiemeljük, hogy műbecs egyenlősége esetén olyan átíratnak adunk előnyt, a mely gyökeres magyar jellegű, jellemzetes és lehetőleg kevésbé ismert népdalt vett alapul. Közös kelléke valamennyi pályaműnek, hogy nagyobb karok által hatásosan és nevezetesebb technikai nehézségek nélkül előadható legyen. A pályaművek vezérlőnyv alakjában, jellegével és jellegével levéllel ellátva, a „Dunántúli Dalosszövetség” választmányához dr. Rátz Ottó kir. törvényszéki bíró, mint a szövetség elnöke címére Sopronba küldendők. A pályázati határidő f. évi november 15. napja bezárólag. A bizottság.

— **(Miniszeri jóváhagyás.)** A belügyminiszter ma érkezett leiratában jóváhagyja, hogy a föloszlott régi pécsi kerékpáros egyesület vagyona az ujonnan alakult kerékpáros egyesület tulajdonába menjen át.

— **(Vicinálísták savarban.)** A pécs-dolnimitóljáci vasut engedélyese Lederer Sándor most újabb kérvényekkel járult azokhoz az erkölcsi testületekhez és érdekeltséghez, melyek már tekintélyes summákat szavaztak meg hozzájárulásként a vasut kiépítéséhez. Pécs városától sem többet, sem kevesebbet nem kér nevezett vállalkozó, mint újabb száz ezer forintokat, melyre annyival is inkább szüksége volna, mivel a Dráva-hidja többé kerül tényleg, mint az előirányozva volt. Ez idő szerint a torony alatt abban a meggyőződésben vannak, hogy a város többet, mint már megszavazott, egy krajcárt

sem ad. Kiváncsiak vagyunk re. vajjon ez a nézet nem-e fog megváltozni, mikor a kérvény a közgyűlésen referáltatni fog.

— **(Agyon itatták.)** Folyó hó 25-én Nagy-Nyárádon, három német atyafi mulatott ugy estefelé a korcsmában, a midőn is egy koldus-asszony tért be oda, azzal a szándékkal, hogy ott tölti az éjjelt. Németjeink, kik hihetőleg már jól beszoptak a hegy levéből, a didergő koldus-asszonyt pálinkával kezdték kínálgatni, a melyet az el is fogadott. Látván ezt az atyafiak, sziveségüket megduplázták, ugyannyira, hogy a szegény koldus-asszonyt annyira tele itatták pálinkával, hogy másnap reggel halva találták. A szándékos leitatások körül követni szokott bravuroskodás az egyszer rosszul ütött ki, s lehet, hogy az illető atyafiakra nézve a hatóság részéről a rendes következmények nem fognak elmaradni. Megjegyezzük ezuttal azt is, hogy a hatóságoknak nem ártana egy kissé megvizitálni a falusi korcsmárosok némelyikének szeszkeszletét, mert csaknem bizonyos, hogy pálinka elnevezés alatt oly kotyvasztékot mérnek, a mely okvetlenül vészhozó az emberre nézve.

— **(Ritka jelentés.)** A belügyminiszter a többi közt megkereste Pécs város tanácsát is a végett, hogy jelentse be, hogy a hólyagos himlő mily mérvben dühöngött a lefolyt évben a város területén. A tisztí főorvos információja alapján ma ment el az örvendetes felelet, mely szerint Pécs város területén évek óta nem fordult elő ennek a veszedelmes betegségnek még csak hirmondója sem, a mi minden esetre arra vall, hogy a védhimlő oltások nálunk kellő erélyességgel kezeltetnek.

— **(Megtaposta a ló.)** Nem régen történt, hogy Hoffmann József, kémendi lakos fiával Rajmárral s még másokkal vásárra indult, a honnét — bizonyosan egy kis korcsmai betérés miatt nem a rendes időben, hanem éjnek idején tértek vissza, s ezen utjukban kocsijuk egy, állítólag négy öl mélységű árokba suhant a benne ülőkkel együtt. Azonban csak Hoffmann Rajmárnak történt a baja, a mennyiben az egyik ló oly vehemenciával taposta meg egyik lábát, hogy az a boka tájékán menten eltört. A többieknek, valamint a lovaknak nem történt bajuk, csak a kocsi rongálódott meg nagyon az esés következtében. A lábtörést szenvedett fiú most orvosi kezelés alatt áll.

— **(Választók névjegyzéke.)** A belügyminiszter ma érkezett rendeletében felhívta Pécs város központi választmányát, hogy az 1897-re érvényes választói névjegyzék összeállítását május hó folyamán fogantossítsa. E végből már a legközelebbi napokban a központi választmány ülésre fog összegyűlni.

— **(Bíró és korcsmáros egy személyben.)** Uj év után történt Liptódon, hogy valami Kresz János, jómodu liptódi polgár árverés útján mint legtöbbet ígérő bérbe vette a falu korcsmáját, a melyre italmérési engedélyt is kapott, de ez engedélyt nem a korcsmában, a mely a falu tulajdonát képezi, hanem saját házában gyakorolta, annyival is inkább, mert időközben megvásárolták bírónak, s így a bírói, valamint gazdasági teendők nem engednék meg, hogy házától husamosabb időre távol legyen. Ez ügyben folyamodott a pénzügyigazgatóság-

hoz, hogy az italmérést saját házában is joggal gyakorolhassa, de emez a kérelmet megtagadta, s így Kresz lemondott az italmérési engedélyről, a melyért most más fog pályázni.

— **(Felfüggesztett végrehajtó.)** Dombóváron Nagy Lajos községi irnok és végrehajtót többféle elkövetett szabálytalanság miatt Nagy István Dombóvár járás főszolgabírója, rendesen keresztülvitt eljárás után felfüggesztette.

— **(Hull a szarvasmarha.)** Nagy-Nyárádon néhány nap óta járványos betegség lepte meg a szarvasmarhákat, úgy, hogy már valami négy darabot kellett hatósági ellenőrzés mellett elásni. Hogy mi okozza a bajt, azt eddig még nem konstatálták.

— **(A polgári kaszinó millenniumi ünnepe.)** A pécsi polgári kaszinó május hó 9-én (szombaton) saját helyiségében tartandó társasvacsorával ünnepli meg a millenniumot. A vacsora alkalmával alkalmi szónoklat tartására Heckinger István főreáliskolai tanárt kérte fel az ünnepet rendező kaszinói választmány.

— **(Millennium-ünneplés B. Monostoron.)** Mint ottani levelezőnk írja, a nagyközség két hitfelekezettű lakosai együttesen fogják május hó 10-én hazánk ezred éves fennállásának emlékét megünnepelni. Az ünnepélyen részt vesz a község jól szervezett dalárdája, melynek tősgyökeres német tagjai már buzgón tanulják Müller Antal tanító vezetése alatt a zamatos magyar dalokat. Az ünnepély reggel 7 órakor hálaadó istentisztelettel veszi kezdetét úgy a r. k. templomban, mint a gör. kel. imaházban. Istentisztelet után az iskolában lesz az összejövetel, hol a miniszeri utasítás sorrendje és előírása szerint tartják meg az ünnepélyt. Ennek végeztével az iskolás gyermekek kirándulnak az erdőbe, hol a szülőkkel egyetemben e magasztos nap méltó befejezést nyerend. Az ünnepély sikeresebb kiviteléhez a községi képviselőtestület nagylelkűen 50 frtot szavazott meg, hogy ezzel a szegényebb sorsu gyermekek az ünnepély megtartásának szükséges kellékeivel elláttassanak. Kivánatos, hogy e hazafias érzelmű törekvő község től példát vegyenek a többi községek is, melyek talán szükkeblúségre hajlandók nemzeti ünnepünk emelése iránt.

— **(Névmagyarosító huszárok.)** Klézli István szegzárdi illetőségű, Pécssett állomásozó huszárörrmester Szigetvári-ra; Gruber Izidor, siklósi illetőségű, Pécssett állomásozó honvédhuszár-törzsörrmester, valamint Juliaka és Ilonka nevű gyermekei Gyúlyás-ra; végül Plemmér Ferenc nagykanizsai illetőségű, szintén Pécssett állomásozó honvédhuszár-szakaszvezető Váradi-ra magyarosították vezetéknevüket.

— **(Elszabadult ökr.)** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenséget okozott tegnap egy elszabadult ökr a Xavér-utcán. Petrovits István ugyanis három ökröt hajtott arra a vágóhid felé, melyek közül egy kötélén volt, a másik kettő azonban szabadon ment mellette. A kötélén hajtott ökr méltóságát — úgy látszik — bánthatta az, hogy kollegáit nem verik kötélre, csak ötet se felett annyira megdühösödött, hogy elszabadította magát a kötélről s száguldva iramodott neki az utcának. A járókelők megriadva tértek ki előle, de egy asszony, Horváth Mihályné, már nem birt elmenekülni s a feldühödött állat neki rohant, szarvaival felkötölte s megtaposta, mire segítségére me-

hettek a szegény asszonynak, a ki súlyos sérüléseket szenvedett és az esés következtében bal lábát is kifecamította. A megvadult ökröt ekkor nagy nehezen megfékezték, a szerencsétlenül járt asszonyt pedig kiskirály-utca 11. szám alatt levő lakására szállították, a hol ápolás alá vették.

Művészet, irodalom.

○ **Kertészleány.** Bizony gyér közönség hallgatta végig Lecocqu e bájos zenéjű operettjét tegnap este, a kik azonban ott voltak, azok egy igazán élvezetes estét töltöttek el a minden tekintetben sikerült előadás alatt. A címszerepet adó Gy. Mészáros Kornélia igen kedves jelenség volt; énekszámait csaknem kivétel nélkül megtapsolta a publikum. (Pedig, tudvalevőleg, ha gyéren vannak a színházban, nem igen bátorkodnak még tapsolni sem.) Játéka is teljesen kifogástalan volt új operettdivánknak, a kiből minden esetre jó erőt nyert a társulat, de a kinek — eddigi fellépteiből következtetve — nem a népszínmű, de az operett képezi birodalmát. Kiss Pista most is, mint mindig, szinte pazarolta erős hangjának érceit; nem kevésbé jó volt Perényi József Moralesz szerepében. Az előadás sikeréhez Polgár, Kézdi Juliska és Boross járultak még hozzá s a karok is igen jól, de a zenekar infámis rosszul viselte magát. (→)

Törvénytörés.

§ **Meggyilkolt bányász.** Marocsai József meggyilkolásának büntügye ma egész délelőtt foglalkoztatta a pécsi kir. törvénytörést. A tegnapi végtárgyalás összegezéséskép azt a benyomást tette a vádlott a bíróságra, hogy egy szerfelett ingerlőkeny, bosszuszálló, könnyen haragvó, indulatos asszony, a ki — a milyen határozatlansággal védi magát a gyilkosság vádjá ellen, ép oly határozottan tud a legtöbb tanu vallomásaira felpattanni s a mit terhelőnek gondol magára nézve, azt nyomban megcáfolni igyekszik, mielőtt még kérdesték volna. Az igazi Marocsainé tünik ki ilyenkor szavaiból; az, a ki szegény urát ütötte verte, s mert az el akart tőle válni, hát arra határozta el magát, hogy megöli. Mikor kibékítette s ura megígérte, hogy hazamegy s ő hiába várta késő estig, erőt vett rajta a harag és indulatosság s urát nézven a kapuban, a mint meglátta ott a kőrakáson ülve, dühében ismét fellángolt és odamenén hozzá azzal a halálhozó ütéssel fizette ki, a mért hiába váratott magára.

A végtárgyalás tanui között id. Docskalek Józsefné Merc Julianna nem jelenhetett meg, mert időközben elmebetegségbe esett, amit Jellasi István dr. törvénytörési orvos, tanu lakására Trixler Aladár rendőrbiztossal kiküldetvén, konstatált is. Ő neki a rendőrségnél tett vallomásából is kitünik, hogy Marocsaiék rosszul éltek, de hogy verte volna az urát az asszony, azt nem tudja. Egy házban lakott velük vádlott, aki este az urát borral is kínálta. Tanu vallomásából kitünik, hogy este 10 órakor vádlott kintjárt a kapuban; urát nézte, hogy jön-e, de azonnal vissza is jött. Id. Docskalek József megerősíti a felesége felolvasott vallomását, egyéb fontosat azonban ő sem tud. Szerinte kétszer háromszor is kinézett Marocsainé az ura után, de mindjárt visszajött. Reggel pedig, mikor urát halva megtalálták, sirt és jajgatott annak holtteste mellett. Tud arról is, hogy Marocsainé bezárta az urát a szobába; de hogy készakarva-e, vagy véletlenül, nem tudja.

Docskalekékre mondja azt vádlott, hogy neki feltűnt, a mért azok a gyilkosság reggelén oly korán felkeltek, pedig nem szoktak s ezért gyanakodik rájuk, hogy ők ölték meg az urát, tudván róla, hogy pénze van. Az ügyész kérdéseire azonban tanu ezt képtelen vádnak mondja. Vádlott azonban szemébe mondja, hogy az a gyanuja, mikép a fia, Docskalek János követte el a gyilkosságot, aki felzörgette őt azzal, hogy az urát megölték. Ügyész azonban rámutat, hogy ezt a gyanuját egész okt. 22. óta tartó vizsgálati fogságában senkinek nem mondta, csak a végtárgyalás közben példázgat róla és semmi bizonyítékot felhozni nem tud. Ifj. Docskalek József beteges volt abban az időben s látogatóba elment Docskalekékhöz s ott öcsécsével beszélgetett; de Marocsait nem is látta s csak a beszélgetésből emlékszik egyetmásra, tudja, hogy Marocsai elment hazulról, de felesége várta, hogy visszajön és hozza a 400 frtról szóló takarékpénztári könyvet. Hét óra után ment haza a szőlőközön levő lakására, de Marocsaival nem találkozott és nem látott senkit. Docskalek János ott lakott egy házban az apjával és Marocsaiékkal. Mikor este hazament, látta Marocsait, aki elment hazulról. Reggel mikor felkelt s kiment az udvarra, hallotta az utcáról, hogy odakint a nép emlegette Marocsai nevét, aki az utcán fekszik halva. Rögtön bezörgött vádlottához, hogy keljen fel, baj van. Más nem tud s a vádlott gyanuját visszaautasítja, mintha ő lett volna a gyilkosság; elkövetője. Docskalek Jánosné Sebők Juliánna a gyilkosság előtti este találkozott Marocsaival és beszélt is vele. Hogy őket gyanusítja vádlott a gyilkosság elkövetésével, erre egyedüli szava, hogy „hát azzal akarja magát védeni.“ Ezzel a tanu kihallgatások véget érven, a bizonyítási el-

járás kiegészítésével egyes iratok felolvastatván, este 6 órakor ért véget a végtárgyalás s folytatása ma délelőtt 9 órára tüzetett ki, a mikor is az érdekes bünperben a vád és védbeszédék tartattak meg.

Zsolnay György kir. főügyész helyettes, mint a vád képviselője, a szokott megkapó alapossággal és megdönthetetlen érveléssel előadott védbeszédében a vádlott asszony lelkiállapotának a végtárgyaláson megnyilatkozását pszichológiai szempontból boncolván, kimutatja, hogy vádlott a bűnös. Bűnét felindulásában követte el; de bánja azt és meg akarja vallani, azonban felébred lelkében a büntetéstől való félelem és a dac s ismét tagad mindent.

A gyilkosság nem rablási célzattól követtetett el: ezt úgy a rendőri nyomozat, mint a törvényszéki vizsgálat bebizonyította. De igenis személyes bosszúból követte el s nem más, mint a felesége, a kire az egész utca, mint egy közvélemény, rögtön rámondta, hogy ő a bűnös. Vádlottnak a vizsgálobíró előtt és a végtárgyalás során tett vallomása mind erre mutat. Férjével rosszul élt s azzal folyton civakodott úgy a vagyon, mint férje iszákosága miatt. Fokozta férje elleni haragját az, mikor férje a szőlőt eladta s nem neki adta át a vételárt, a mire jogot tartott s főképen az, hogy ura el akart tőle válni. Ekkor az asszony megijedt s rábeszélte, hogy térjen hozzá vissza. Várta is az asszony s mikor késő este sem jött haza, akkor kellett belátnia, hogy férje nem békül ki vele. Ekkor határozta el, hogy megöli s a mikor rátalált a házuk előtt, egy kórakáson ülve, felkapott egy kődarabot s azzal nyakszirten ütötte.

Mindezen tények vádlott vallomásai és a tanuk nyilatkozatai által igazolva vannak,

főképen pedig a vizsgálobíró előtt tett beismerő vallomása által.

Igaz, hogy a végtárgyaláson eszébe jut, hogy mást gyanusítson a gyilkosság elkövetésével: de ez csak mélyen súlyodt erkölcselenségre mutat. Gyanusítja; gyanusítja rokonait; gyanusítja nővérét és nővére urát; s azt még a legelvetemedettebb rablók, az úgynevezett bakonyi asiványok sem tették, hogy, ha áldozatuktól pénzt vehettek el, nem ölték meg azt. A gyanusítottak elvehették volna az alvó embertől a pénzét; miért ölték volna meg? De Marocsai meg lett ölve s nem kirabolva, s bizonyítva van az, hogy maga a felesége ölte meg.

Miként minősül e büntette? A pszichológiai osztályozás szerint az emberi élet ellen irányuló büntett vagy gyilkosság, vagy emberölés. Marocsainé igényt formált a pénzhez, ura pénzéhez, gyűlölte az urát és bosszút akart rajta állani. De az indulatok eme diez-harmóniája között tervezetileg ugyan nem határozhatta el előre ura megölését; de szándéka volt azt megölni rögtön felindulásában, a mint az előzmények és tények igazolják. Mikor ura holtteste mellett sokogott, sirt, könnyes szemébe senki sem látott s a fájdalmat szinlelte, komédiázott, mint a tanuk mondják. De az a körülmény, hogy férje holttestét odavonszolta a kocsiut közepére, arra számítva, hogy éjjel arra járhat egy kocsi s az keresztül mevéen a hullán, olyan sérüléseket ejt rajta, hogy halálát mindenki ennek fogja tulajdonítani s nincs az a törvényszéki orvos, aki mást állapított volna meg akkor is halála okául, mint egy tompa tárgy által okozott súlyos sértést.

Vádjolja a szándékos emberölés büntettségével s kéri őt a legszigorubbán megbüntetni.

Ifj. Némethy József, vádlott védője

feledkezve magukról, egyedül csak szerelmüknek éljenek, egyedül szerelmük gyönyörét érezzék, mely után olyan sokáig, olyan hiába sovárogtak.

Az asszony nem gondol mással, csak a szerelmével. Érti, hogy ezt a szerelmet már akkor szívében tudta, mikor Dömeházi Saul még mindennapos látogatója, barátja volt. Csakhogy épen ezért nem ébredt az fel, nem tört ki, mert hiszen ugyis mellette volt, övé volt és lassu megérlelésre várt, hogy erejét éreztesse, hatalmát kimutathassa. Mikor aztán Dömeházi Saul egyszerre, olyan váratlanul megváltozott és nem ment feléje se, nem látta többé a Hortense bárónő szalonja sokáig, igen sokáig: ez a szerelem lemondásá, majd megsértett önérzetre vált, mikor Saul visszatért ugyan, de többé nem volt az, a ki azelőtt, hanem olyan idegen, mint sok más férfismerőse. Ez okozta aztán azt is, hogy mikor Kővári Géza megkérte a kezét s a kérést nemcsak az anyja és Hortense bárónő, de még Makai Gizella és Dömeházi Athanáz is a legjobb elismeréssel ajánlották neki: elfogadta az eléje nyújtott kezét minden gondolkodás nélkül, és neje lett annak a férfinak, a kit nem szeretett, nem is tudott megszeretni soha és nem szeret ma sem.

Mikor aztán újra látta Dömeházi Sault, már asszony volt s épen azért, a mint felébredt asszonyi szívében a régen csak sejtett s nem érzett szerelem, nem volt képes neki többé ellenállani. Nőtt az; nőtt és erősödött folyton s végre is arra vitte, hogy fel tudta ébreszteni Saul szívében is a szerelmet és karjaiba dobta magát a férfinak, hogy a soha nem érzett szerelem boldogságát azokban a karokban átélje.

— Hol jár erre? Szólitotta meg Sault Vas Aranka, a mint kezet fogtak.

— Magam sem tudom. Egész nap nem nyugodhattam. Valami tűzött ki a városból; ide, hol nincs az a nagy életsaj, a mi ott bent van, tele képmutatással, tele hasugsággal!

— És a hol még galambpárok fésskelnek az ereszek alatt s csókolózni felszállnak a mohos hástetőre. Nézze!

És mosolyogva mutatott az asszony az egyik kicsi házra, melynek tetőzetén szerelmes galambpárok csókolóztak, turbékoltak egymás mellett.

— Látom. Azok ott bent még a galambokat sem túrik meg igaz boldogságukkal.

Saul e szavak közben arra mutatott a város belseje felé, honnan paloták cifra cserepes tetőzete, tornyok és gyárkérmények látszottak erre kifelé.

Vas Aranka pedig oda nézett a szemé közé s kacagva szólt.

— Ugyan pesszimiztikus hangulat tartja fogva ma, barátom. Nem mondaná meg az okát.

— De megmondom, meg kell mondanom, Aranka. Köszönöm, hogy összehozott bennünket itt a véletlen. Köszönöm, mert úgy is felkerestem volna! Hisz nem bírom tovább a sóvárgást elviselni. Nem tudok többé várni. Birni akarlak!

Csattantak el a kérdésre Saul ajkán a szavak és elkapva az asszony kezét, vad szenvedélyességgel szoritotta meg azt.

— Jó, hogy jöttél; hogy a véletlen összehozta lépteinket. Mert már akartam menni, hogy felkeressem.

nem akar a felismert igazság ellen tusakodni, de igenis célja a tiszta valót felderíteni. Mikor Marocsai meggyilkoltatása iránt nyomozás indult, akkor gondolt csak a közvélemény a tettesre. Azonban nincs lehetőség kizárva annak, hogy Marocsai József és következtében nyerte sérülését, mely halálát okozta. Hiszen tanuk igazolták, hogy Marocsai akkor délután a Tettye utcán többször elesett gyengesége és talán részegsége miatt is, a bűnjelként felhozott kő nem véres; vér nem látszik sehol a kőrakás körül sem; pedig ha itt ülve üttetett volna fejbe Marocsai, bizonyára kellett volna vérnek szétfecsennie a kőrakáson. Férjgyilkossággal gyanúsítja a közvélemény, a hatóság és a bíróság. Elég ok volt erre a házastársak életviszonya: az igaz. De hát mi lehetett erre az oka Marocsainak? célja volt a neki járó 400 frt pénzeszségnek a maga számára biztosítása; ezért követelt el mindent, hogy férjével kibéküljön. És ki is békült s meg volt a reménye arra is, hogy férjével békés együttélésben élhet ezután s a pénz is biztosítva lesz neki. Várta türelmetlenül a férjét s ha este ott meglátta, micsoda következetesség, micsoda lélektani indok vihette rá, hogy a helyett, hogy bevezette volna magához, inkább leütötte, pedig nem is tudhatta, hogy nála van az a bizonyos takarékpénztári könyv. De ha mégis megtette: akkor tisztára eszeveszett volt, nem volt beszámítható állapotban, akkor bolond volt és mai is lelki betegnek kell lennie. Beismerte tettét védenek, de ha képes volt e tette, akkor vallomása sem volt tiszta és nyugodt lelkiállapotból folyó. De ez a beismerés nem is teljes, nem egész, de nagyon is hiányos s nem ok arra, hogy a vád rá megállapítsák. Hogy vádlott órája elveszett az óraláncáról ezt bizonyítja, hogy annak az órának van gazdája s

a ki azt a meggyilkolttól elvette; az követte el a gyilkosságot. Nincs rettenetesebb valami, mintha a vélt bűnös nem az igazi s az igazi helyett ő, az ártatlan, van bilincsebe verve. A legauyosabb bűntény a házastárs meggyilkolása. Ha ő követte el: nem követhette el nem tiszta észszel; és kéri ezek bölcs mérlegelése után a kir. törvényszéktől védelem felmentését.

Zsolnay György közdádló reflektálván a védő beszédére, kimutatván, hogy Marocsai csakugyan a Péter-utcai kőrakáson aludt, mikor megöletett s odáig sértetlen állapotban jutott, továbbá, hogy a vizsgálóbíró előtt tett beismerése vádlottnak igen is komoly és tekintetbe veendő, őszinte vallomás volt; végül, hogy az óra eltűnése más tettesre nem vall, egyedül Marocsainé a tettes, kinek szigorú elítélését újból kéri.

Ifj. Némethy József védő rövid viszonválasza után a bíróság visszavonult ítéletet hozni, melyet azonban — tekintetbe véve a büntett anyagának nagy terjedelmét — csak holnap (szerdán) reggel 9 órakor hirdetnek ki.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április hó 28-án. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A mai appropriációs vita Kossuth Ferenc felszólalásával kezdődött, melynek végeztével határozati javaslatot nyújtott be, e szerint a Ház a költségvetési törvényt nem fogadja el, következésképpen ennek a végrehajtásával a kormányt nem bizza meg.

Lukács László pénzügyminiszter hosszasan polemizál Apponyival, majd nagy filippikát mond a jelenlegi pénzügyi helyzet fényoldalairól.

Ugron Gábor nagyszabású beszédben fejtegette, hogy az apró keleti államocskák-nál nekünk semmi tekintélyünk nincsen. Nálunk csak a protekció uralkodik. A kormány minduntalan áthágja törvénytelenül a költségvetést. A mi kormányunk előtt a tudatlan alázatosság többet ér az önértetességnél. A kormány a romlottságot terjeszti a politikában, mely átragad a társadalomra is. A millenáris ünnepélyekbe nem daltás nemzetként megyünk, hanem olyanformán, melyre szánalomml mutatnak: Ecce homo! Hosszabb indokolással a Kossuthéhoz hasonló indítványt nyújt be.

Sima Ferenc után Perczel Dezső beszélt röviden, a miután Bánffy Dezső b. miniszterelnök reflektált a felszólalók beszédeire. Kijelentette, hogy a szerb kormány eljárása egyszerű udvariatság és csakis félreértésen alapulhat. Egyébiránt ha Szerbia elmarad ünnepélyünkről, az legkevésbé fogja zavarni annak lefolyását.

A határozati javaslatokat ezután elvetették és az appropriációt megszavazták.

TÁVIRATOK.

— **Csalánba nem üt a menykő.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Fehérvár—Korbuly-féle párbaj ma délután folyt le a Ferenc József lovassági laktanya fedett lovardájában, még pedig kardra. Korbuly József fején és karján jelentékenyen megsebesült, karján a bandage is átvágatott. Fehérvár b. sértetlen maradt.

— **Császár és fejedelem.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Berlinből jelentik, hogy II. Vilmos német csá-

És megtettem volna. Akárki előtt is bementem volna hozzá s karjaimba zárva, ragadtalak volna el magammal, mert szeretsz, mert szeretlek s az epedés már elég volt mindkettőnkre nézve!

— Elég; elég! Susogta az asszony és ment a férfi mellett, kéz a kézben, hozzá simulva, hogy szinte égette egymást a lázuk, a forró epedésük tüze.

S csak kinyílt az egyik házikó kapuja és egy öreg, összetöprödött anyóka lépett ki rajta.

A mint közeledtek feléje, erősen szemügyre vette őket s onnan a kapuból szólt feléjük rekedt, de lehetőségig barátságos hangon.

— Talán lakást keresnek, lelkeim? Nálam van egy csinos kis butorozott szoba. Külön bejárat az udvarról és a kertből is. Csendes kis fészek; a hol senki sem háborgatja a lakókat.

Kővári Gézá né csodálkozva tekintett az anyókára, majd Saulra. Nem értette, hogy nézheti őket lakást kereső idegeneknek. S még kevésbé értette azt, a mit Saul mondott.

— Igen, lakást keresünk, néni. Hát ha olyan kedves kis fészek a magáé, megnézzük.

— Óh, az, nagyságos uram, az! Épen ilyen egy pár cselédnek való, megkövetem tisztelettel.

És tipegett előre az asszony, Saul pedig utána ment Vas Arankával együtt, kinek kezét a karjába fűzte és odaszorította magához erősen, szenvedélyes hévvel.

Vas Aranka pedig engedte s ment vele, a nélkül, hogy tudta volna, mit tesz.

S pár perc múlva ott voltak a kis, puha fészekben, ketten, egyedül! Az asszony és a férfi.

Kővári Gézá né fáradtan dült le a szobában álló kerevetre s úgy kérdezte, szinte elfojtott, remegő hangon.

— Mit tett ön, Dömeházi? Mirevaló mindez?

Saul pedig odalépett elébe s megragadva kis, puha kezét, úgy beszélt hozzá forró, szenvedélyes hangon.

— Mit tettem? A mit tennem kellett. Lássá, ez a némbér szerelmes párnak nézett bennünket. És mért ne ragadtam volna meg a kínálkozó alkalmat?... Itt vagyunk, elrejtve a világ szemei előtt... Itt vagyunk, egyedül, boldog titkolózás közben s a miért epedve sovárogtam, most már karjaimba zárhatlak, szerelmem!

És kinyújtja hozzá a két, erős karját s térdre esve előtte, úgy néz fel hozzá azzal a nagy, erős szerelemmel, a melyet szívében ébresztett az az asszony.

Vas Aranka pedig most már nem kérdez semmit, nem akar tudni semmit; csak odaveti magát a kitárt karok közé, a férfi mellére s miközben az szenvedélyes csókokkal halmozza el arcát, nyakát, vállait s karcsu, remegő testét szinte örült erővel szorítja magához, addig ő is átfonja puha, gömbölyű karjait a férfi nyaka körül és csókokkal viszonzozza annak forró, égető csókjait.

És aztán abban az elhagyott utcában találkoznak rendesen; s abba a kis házikóba surrannak be s ott abban a kis szobában, annak titokzatos homályától védve, élük át a boldog szerelem gyönyörteljes óráit; olyan órákat, melyeket maguktól lopnak el, hogy meg-

szár holnap délelőtt érkezik meg a potsdami új palotába. Kapcsolatban ezzel a hírrel jelentik ugyancsak Berlinből, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem holnapután délután érkezik Berlinbe.

— **Stréber fejedelem.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A párizsi „Agence Havas“ jelenti, hogy a szultán Ferdinánd bolgár fejedelmet török főhadsegéddé nevezte ki.

— **Uj francia miniszterium.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A párizsi lapok biztosra veszik, hogy teljesen mérsékelt kabinet fog alakulni. A miniszterelnökséget Meline, a külügyi tárcát Hannotaux, a hadügyit Billot fogja átvenni. Tengerészeti miniszter Besnard, vagy Bachez lesz.

— **Anarchista merénylet.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Louis de Saulmierben népünnepély alkalmával egy Calin nevű anarchista a község polgármesterét leszúrta. A gyilkosságot politikai gyűlölség kifolyásának tekintik.

— **Bécsi divat.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A „Neue Freie Presse“ mai számát a Lueger-cikk miatt konfiskálták.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JOZSEF
kiadó.

Pécsett, Jókai-tér 7. sz. a.
levő, Tibiassy-féle házban

2 bolt,

együtt, vagy külön-külön **1896. május 1-étől** bérbeadó.

Értekezhetni: **Simonfay János**
ügyvédi irodájában: Megye utca 18. sz. alatt.

621. szám.
1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbíróóság 1896. évi 9669 számú végzése következtében Muttnyánszky Béla ügyvéd által képviselt Grünvald Dávid javára Novák János és Novák Ilka ellen 1500 forint s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1268 forint 10 korra becsült szobabutorok, felszerelések, hentesági és üzleti berendezések, lovak és kocsikból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. bíróság 10315. 1896. számú végzése folytán 1500 forint tőkekövetelés ennek 1896. március hó 21. napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 92 forint 40 krajcárban bíróság már megállapított költségei erejéig Pécsett Majláth-utca 25. sz. a. leendő eszközlésére 1896. évi május hó 6. napjának d. u. 1/2 órája Szóchenyi-téren leendő eszközlésére 1896. május hó 7. napjának d. u. 1 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécsett, 1896. évi április hó 21. napján.

Engler Kálmán
kir. bírósági végrehajtó.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására adni, miszerint az eddig is jó hírnévnek örvendő

Scholz-féle sörcsarnokot

sörház utca 8. sz. alatt

május hó 1-én átveszem és a kert helyiséget megnyitom.

Konyhám egész magyaros berendezésű és minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. közönség pártfogását pontos és jó kiszolgálás által kiérdemeljem.

Ezen alkalommal megkezdem a külön ez idényre gyártott kitűnő ízű

Millenium-sör

kimérését, melyre a tisztelt sörfogyasztó közönség figyelmét bátor vagyok felhívni.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel

Jakab Imre

vendéglős.

KERT-MEGNYITÁS.

KERT-MEGNYITÁS.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

kárpitos és diszitő üzletemet

május hó 1-én Király-utca 33. sz. (Jeszenszky-féle házba) helyezem át.
A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezem

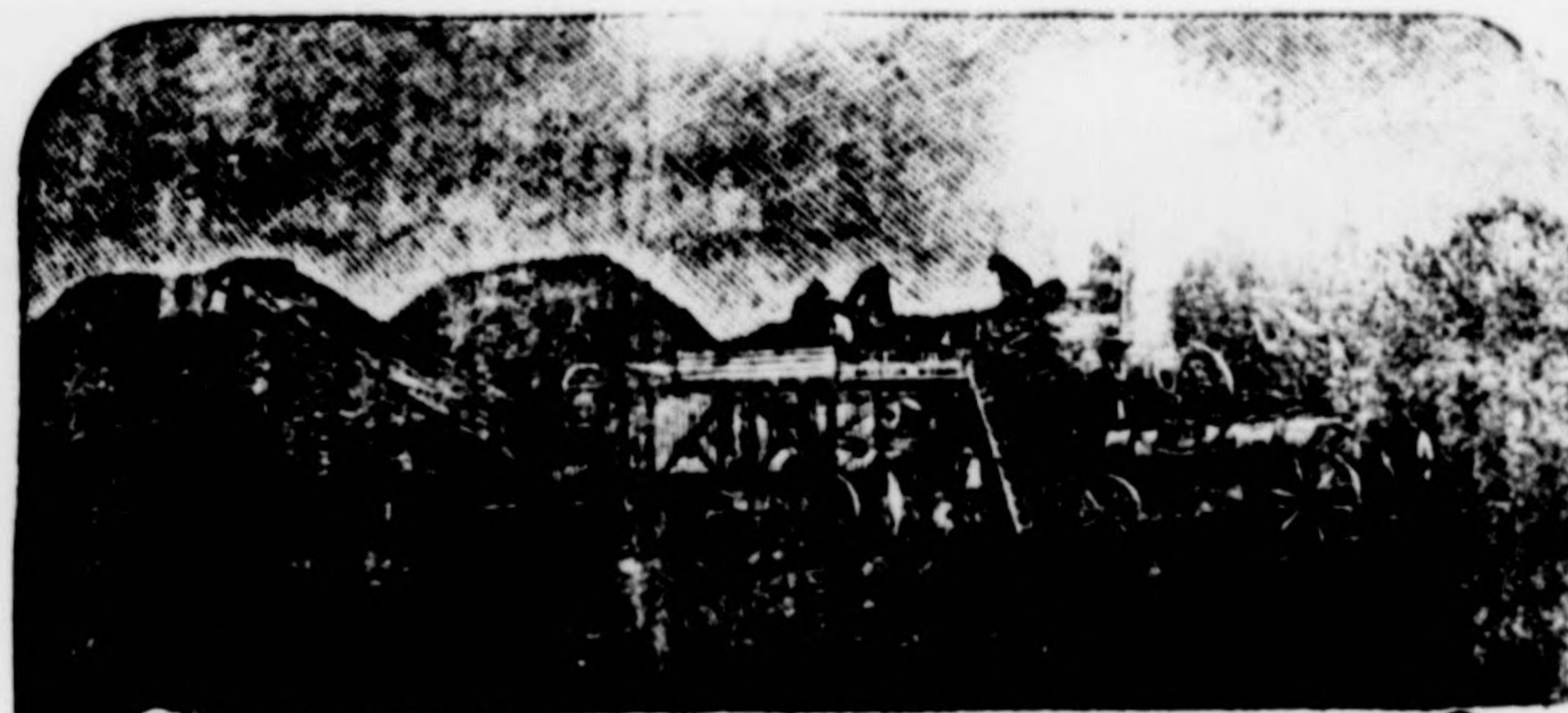
kiváló tisztelettel

Csihálek Sándor

kárpitos és diszitő.

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök, Budapest, Üllői-ut 18. szám alatt.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű szögcséplőkészleteket, továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű sines gőzcséplőkészleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerral.

Fa- és szénfűtésű és eredeti SZALMAFÜTŐ GŐZMOZGONYOKAT.

Továbbá R. CARRET & SONS föltűlmutathatlan 40% tüzelőanyag megtakarító **COMPOUND GŐZMOZGONYOKAT**, legjobbnak elismert brandtfordit, amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált rúddal. Sorvető- és szorvavető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket. Jutányos árak! Kedvező feltételek.

Vidéki ügynökök kerestetnek.

Schönwald Imre

vizsgázott órás, ékszerész és látszerész

Pécsett,

Király (fő) utca, Hattyu épületben.

Sétabotok valódi ezüst fogantyúval 5 frt

Eccasé börtörzák valódi ezüst ékít-mény és monogrammal 6 frt

Jegyzéke azon tárgyaknak melyek állandóan raktáromon vannak:

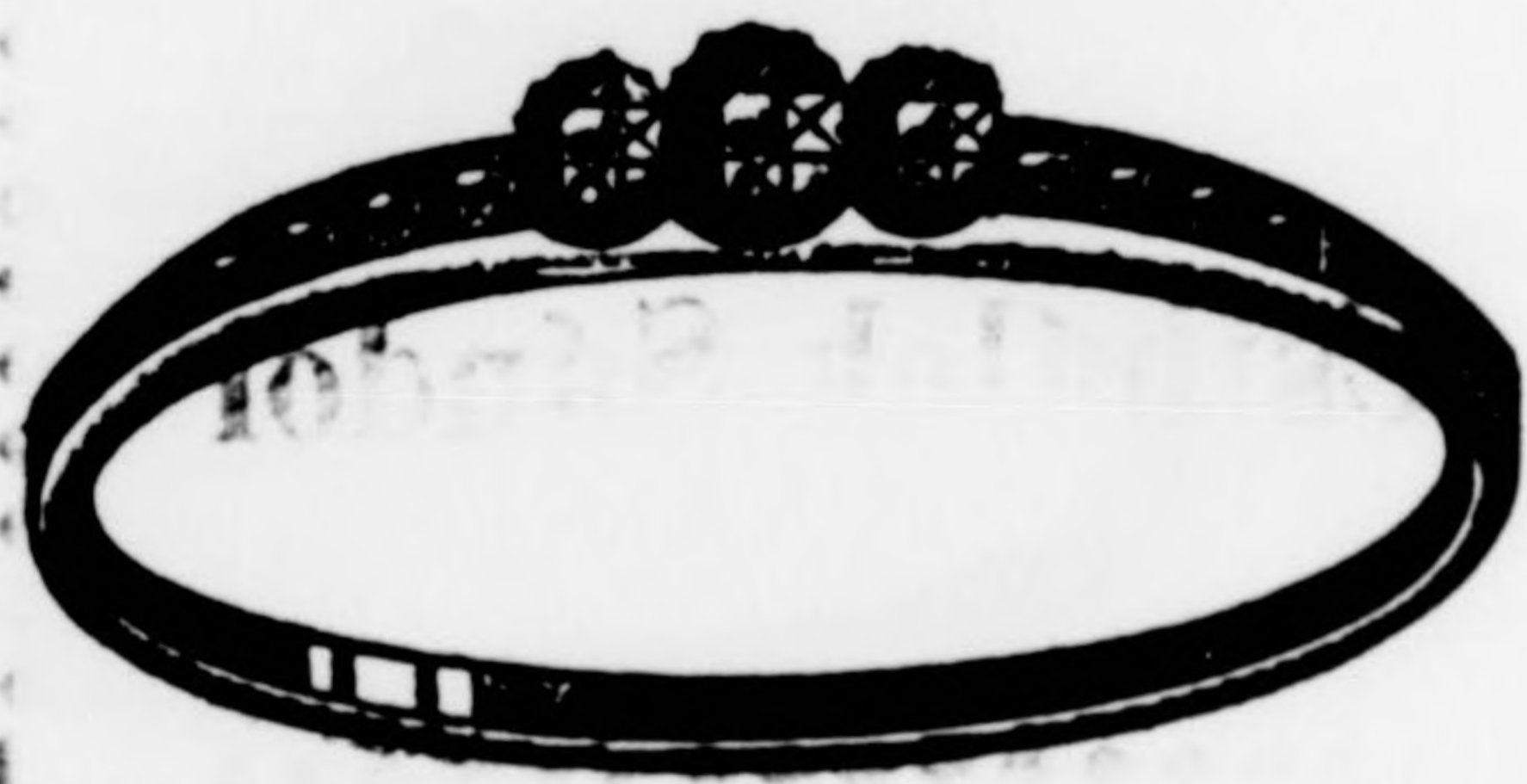
Valódi ezüst evőkészletek 6—12 és 24 személyre 50, 120, 160, 300, 400, 430, 800 frtig.

Valódi gyémánt, brillánt és más ékkövekkel dolgozott ékszerek a leg-ujabb és legszebb kivitelben minden árakban 25 frttól 3000 frtig.

Valódi ezüst állványok, kenyérkosarak, czukortartók, gyertyatartók, tálcák, serlegek stb. 20 frttól 500 frtig.

Legnagyobb raktár a legjobb valódi ezüst és arany angol és svajczi zseb-órákból eredeti gyári árak szerint.

Salon, ebédlő, iroda, konyha és ébresztő órák minden stylben gazdag választékban.

Különlegesség párisi bronz álló és utazó órákban, miniatúr női arany órák gyöngy és valódi gyémánt lánczokkal.

Párizsi iparművészeti tárgyak u. m.: virágtartók, asztali állványok, képkeretek, bor, sör és cognac készletek, girandolok, consoldiszek, író és dohánykészletek stb. pazar szép kivitel és igen mérsékelt árakkal.

Saját aranyművesi, vésnöki valamint most nagyobbított órásműhely a hol minden e szakmába vágó munkálatok és javítások a legjutányosabb árak mellett igen rövid idő alatt készítettnek.

